

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 6	Utgitt 31 januar	1942
Innhold.		Side
Forordn. om tillegg til motorvognloven		49
» om tvungen avståelse av bruksrett til husrom i Oppegård		50
» om gjennomføring av husleieloven i Elverum		50
» om tilføyelse i instruksjonen om losvesenet		50
» om opphevelse av plakat om forbud mot innførsel og transport av stikkelsbærplanter		50
» om gjennomføring av husleieloven i Nesodden		50
» om do. av do. i Tana		50
» om endring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Soknedal		51
» om vedtekt for torghandel i Kongsberg		51
» om retningslinjer for organiseringen av utvidet egenbeskyttelse i det sivile luftvern		52
» om gjennomføring av husleieloven i Tønsberg		60
» om om tillegg til motorvognloven		60
» om erleggelse av skipsavgift til visse børs i 1942 ..		60
» om regulering til industristrøk av et areal med atkomstveier i Breiviken i Bergen		61
» om midlert. avhjelp av husmangel i Finnmark fylke ..		61
» om gjennomføring av husleieloven i Levanger		61
» om do. av do. i Gamvik		61
» om midlert. tillegg til lukningsvedtekta for barber- og friserforretninger i Aker		61
» om midlert. tillegg til lukningsvedtekta for utsalgssteder i Aker		62
» om endring i lov om fattigvesenet		62
» om håndhevelsen av prisbestemmelsene		63
» om straff og inndraging ved prisovertreidelser		69
» om håndhevelsen av rasjonerings- og forsyningsbestemmelsene		71
» om straff for svarthandel og snikhandel		75
» om flytting av skip ved skipsbyggerier og verksteder ..		77
» om omsetning av saltet og sukkersaltet rogn unntatt silderogn		78

Forordning om tillegg til motorvognloven 16 janr. av 20 februar 1926.

Eier eller bruker av motorvogn plikter etter pålegg fra politiet å framstille vognen til monstring til tid og sted som av politiet angitt.

Unnlatelse av å etterkomme slikt pålegg straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

Oslo 16 januar 1942.
Arbeidsdepartementet.
Tormod Hustad.

R. J. Fuglesang.

16 janr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Med hjemmel i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrom av 25 mai 1917 nr. 2 § 8, jfr. § 1 og § 2, jfr. lov av 12 juni 1920 nr. 1, fastsetter departementet at Oppgård herred, Akershus fylke, skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og samlingslokaler og av ledige leiligheter til beboelse eller annen bruk innen kommunens grenser.

16 janr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Elverum herred, Hedmark fylke, 22 desember 1941 til vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Elverum, jfr. lov av 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§§ 37—39 i husleieloven skal gjelde i Elverum.

17 janr. **Forordning.** (Sjøfartsdepartementet.)

I kongelig resolusjon av 19 august 1938 om tilføyelse i § 9 i instruksjon om losvesenet fastsatt ved kongelig resolusjon av 17 oktober 1930, endres ordene:

«loseksamensattest ikke eldre enn 2 år»

til:

«loseksamensattest ikke eldre enn 3 år».

17 janr. **Forordning.** (Landbruksdepartementet.)

Plakat av 8 september 1916 om forbud mot innførsel og transport av stikkelsbærplanter (jfr. lov av 21 juli 1916 om bekjempelse av skadeinsekter og plantesykdommer) oppheves.

19 janr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Nesodden herred, Akershus fylke, 2 januar 1942 til vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Nesodden, jfr. lov av 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§§ 37—39 i husleieloven skal gjelde i Nesodden.

19 janr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Tana herred, Finnmark fylke, 2 desember 1941 til vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Tana, jfr. lov av 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§§ 37—39 i husleieloven skal gjelde i Tana.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

19 janr.

Herved stadfestes det vedtaket som ordføreren i Soknedal herred, Sør-Trøndelag fylke, har gjort 22 desember 1941 om endring i § 1 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Soknedal.

§ 1 får slik ordlyd:

A. Utsalgssteder for varer skal på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8,30.

Julaften, påskeaften, pinseaften samt 1 mai og 17 mai lukkes kl. 15.

B. På søn- og helgedager holdes helt lukket.

Endringen trer i kraft 16 februar 1942.

Forordning. (Handelsdepartementet.)

19 janr.

Herved stadfestes som gjeldende inntil videre den av ordføreren i Kongsberg 13 mai, 14 oktober og 4 desember 1941 vedtatte vedtekt for torghandel.

Vedtekten lyder så:

§ 1. Ordføreren har etter at politimesterens uttalelse er innhentet, til enhver tid å bestemme hvilke av byens offentlige plasser kan benyttes til torghandel og hvilken handel på ethvert sted kan drives.

Torghandel med varer, hvis salg, tilberedning og oppbevaring er underkastet helseforskriftenes bestemmelser, må bare foregå på den måte som helserådet med hjemmel i sunnhetslovgivningen til enhver tid bestemmer.

Ingen må overtrede den således trufne ordning ved å drive torghandel med andre varer, på annen måte, til andre tider eller på andre steder enn tillatt.

§ 2. Torgtiden er fra kl. 9—15 alle virkedager.

Ingen torghandlere må ta opphold med sine varer på torget tidligere enn en time før den til handelen bestemte tid.

Etter ankomsten til torget skal hestene straks spennes fra, kjøretøyene plasseres og hestene føres bort.

Ved torgtidens utløp skal, foruten alle varer, også vogner, bord, kurver, baljer, bakker og lignende fjernes fra torget.

I torgtiden må ingen forlate sin vogn, kurv eller plass uten at varene er forsvarlig nedpakket eller under tilstrekkelig oppsyn.

§ 3. Uten avgift kan selges på torgene ville blomster og bær som vedkommende selv har samlet, samt egne frembringelser av husflid, jakt, fiskeri, hagebruk, landbruk og skogbruk.

Vedkommende kan selge selv eller benytte en for tilfellet antatt fullmektig av samme husstand, men ikke fra mer enn en plass eller vogn.

19 janr. § 4. Mot avgift har en adgang til handel på torgene i den utstrekning ordføreren bestemmer, etterat politimesterens uttalelse er innhentet.

§ 5. Den som under utøvelse av sin næring anvises fast plass på byens torg eller offentlige plasser, erlegger en avgift til bykassen fra kr. 10 til kr. 50 pr. kalenderår etter ordføreren nærmere bestemmelse.

Første års avgift for fast torgplass beregnes fra begynnelsen av det kvartal hvori vedkommende leier plassen og til kalenderårets slutt. Senere betales avgiftene for hvert kalenderår forskuddsvis i halvårlege terminer. Avgiftene innbetales til politiet.

Hvis ikke den fastsatte avgift betales i rett tid, kan plassen leies bort til andre. Betalt avgift kan ikke i noe tilfelle kreves tilbake.

De innbetalte avgifter oversender politiet til kemneren etter hvert halvårs utgang.

§ 6. Enhver som ønsker torgplass, er forpliktet til å gi politiet og helserådet alle forlangte opplysninger angående varen.

§ 7. Torghandlere skal ordne sine utsalg på den måte som politiet bestemmer og iakttå de av politiet gitte forskrifter. Den som tross påminnelse ikke etterkommer disse, kan av politiet vises bort fra torget.

§ 8. De torgsøkende må iakttå den strengeste renslighet under behandlingen av alle matvarer som selges, og alt sånt salg må bare finne sted overensstemmende med helserådets nærmere bestemmelser. Salg av melk og fløte må ikke under noen omstendighet foregå på torget.

§ 9. Overtredelse av denne vedtekt eller av forskrifter fastsatt i henhold til den straffes etter lov om handelsnæring av 8 mars 1935 §§ 112 og 113, jfr. § 92.

21 janr. **Forordning.** (Politidepartementet.)

I medhold av lov nr. 3 av 10 juli 1936 om sivilt luftvern bestemmes følgende

Retningslinjer for organiseringen av utvidet egenbeskyttelse i det sivile luftvern.

1. Formålet med den utvidete egenbeskyttelse.

Den utvidete egenbeskyttelse tar på samme måte som sivilbefolkningens egenbeskyttelse i sin alminnelighet, sikte på å søke å hindre skade på private personers liv og eiendom ved flyangrep, og på å råde bot på slik skade.

II. Hvilke bedrifter som omfattes av den utvidete egenbeskyttelse.

21 janr.

Bedrifter (virksomheter) som går inn under følgende grupper, skal utarbeide plan for luftverntiltak overensstemmende med disse retningslinjer:

- a. Industrielle og håndverksmessige bedrifter som gjennomsnittlig beskjeftiger mindre enn 50, men fler enn 25 arbeidere og funksjonærer i året (dersom de ikke ved Politidepartementets bestemmelse hører inn under bedriftsluftvernet).
- b. Offentlige administrasjons- og forvaltningsbygninger.
- c. Magasiner og andre større forretninger.
- d. Større kontorer.
- e. Større banker.
- f. Teatre, kinoer og større museer.
- g. Større hoteller og restauranter.
- h. Skoler.
- i. Sykehus og fengsler.
- j. Gamle- og barnehjem o. l.
- k. Bedrifter, virksomheter eller lagerrom, som ikke er nevnt ovenfor, etter luftvernshjefens nærmere bestemmelse.

Bedrifter eller virksomheter som beskjeftiger 25 eller færre personer, kommer ikke inn under den utvidete egenbeskyttelse med mindre de jevnlig besøkes av et større publikum. I tvilstilfelle avgjør luftvernshjefen om bedriften eller virksomheten går inn under den utvidete egenbeskyttelse.

III. Ansvaret for planleggelsen og gjennomføringen av den utvidete egenbeskyttelse.

Bedriftens eller virksomhetens eier eller leder er ansvarlig for planleggelsen og gjennomføringen av luftverntiltakene overensstemmende med retningslinjene.

I den anledning uttar han en egnet person av bedriftens personale som luftvernleder. Luftvernlederen skal godkjennes av luftvernshjefen, som skriftlig underretter ham om oppnevningen. Bedriftens (virksomhetens) eier eller leder oppnevner dessuten en stedfortreder for luftvernlederen som til stadighet må holde seg å jour med alle spørsmål som angår bedriftens luftvern.

Den oppnevnte luftvernleder må være i besittelse av den fornødne autoritet og bør ha en ledende stilling innen bedriften. Han må søke nøyaktig opplysning om hvor utsatt bedriften ligger til ved luftangrep, og hvorledes den er mest sårbar.

Luftvernlederen må gis tilstrekkelig tid til organisering

21 janr. og gjennomføring av den utvidete egenbeskyttelse (fritakelse for andre arbeider).

Luftvernlederen må være i kontakt med nabobedrifter med sikte på gjensidig underretning og støtte, spesielt under og etter luftangrep.

Luftvernlederen eller hans stedfortreder må til enhver tid — også utenfor kontor- og arbeidstiden — kunne treffes i telefonen.

Har flere bedrifter som kommer inn under den utvidete egenbeskyttelse, lokaler i samme gård, påhviler det bedriftene i fellesskap å gjennomføre luftverntiltakene. Ledelsen av mindre bedrifter eller virksomheter plikter da å gi den som organiserer den utvidete egenbeskyttelse på eiendommen (i bygningen) all mulig bistand, adgang til lokalene i forbindelse med organiseringen og gjennomføringen av luftverntiltakene, samt å gi de nødvendige opplysninger.

I tvilstilfelle avgjør luftvernsjefen hvilken bedrift som skal avgi felles luftvernleder.

IV. Luftvernplanen.

Luftvernlederen utarbeider en luftvernplan for den eller de bedrifter og virksomheter som han er luftvernleder for. Luftvernplanen skal utarbeides i 2 eksemplarer, hvorav 1 straks sendes luftvernsjefen. Luftvernsjefen kan gi en enkelt bedrift eller virksomhet pålegg om gjennomføring av tiltak, som han finner nødvendige på grunn av bedriftens egenart eller særlige forhold, selv om tiltakene ikke hører inn under disse retningslinjer.

Bedriften eller virksomheten må selv bære omkostningene ved luftverntiltakene. Drives virksomheten i leiete lokaler, utredes omkostningene overensstemmende med forordning av 7 august 1941 om luftverntiltak ved bedrifter som driver sin virksomhet i leiete lokaler.

Luftvernplanen skal inneholde redegjørelse for de enkelte tiltak, således:

a. Varsling.

Dersom de offentlige varslingsapparater (sirener og tyfoner) ikke høres tilstrekkelig og tydelig overalt i bedriften eller virksomheten, må det etableres et eget internt varslingsanlegg. Det kan brukes elektriske ringeapparater, mindre sirener, gongonger e. l. alt etter bedriftens eller virksomhetens størrelse og de lokale forhold for øvrig. Det må brukes signaler som svarer til det offentlige varslingsanleggs, nemlig gjentatte korte støt for fly a l a r m, og lange støt for f a r e n o v e r. Anleggets utløser må være plasert i et rom

hvor man godt hører den offentlige varsling, og hvor det til 21 janr. stadighet i arbeids- eller kontortiden, eller den tid vedkommende virksomhet eller lokale er åpent for publikum, er folk til stede eller særskilt fast vakthold. Spesielle folk må uttas til betjening av anlegget og gis fornøden instruksjon.

b. Tilfluktsrom.

Tilfluktsrom skal være splint- og rassikre, dvs. de skal yte beskyttelse mot granat- og bombesplinter, luftstøt og luftsug, og tåle sammenrasning av den overliggende bygning.

Tilfluktsrommet bør normalt legges i kjeller som ligger under terrenget, og må foruten vanlig inngang også være forsynt med en nødutgang for hvert femtiende menneske som oppholder seg i tilfluktsrommet. Inngangen må være så bred at en uhindret kan transportere skadete på sykebårer gjennom den.

Dører, vinduer og nødutganger bør ligge slik at de ikke lett blir sperret av ras. Dørene skal åpne utover (i utgangsretning).

Det enkelte tilfluktsrom bør som regel ikke oppta mer enn 50 personer; flere små rom er å foretrekke for få store. For hver person som oppholder seg i tilfluktsrom uten kunstig luftfornyelse, må det finnes 3 m³ luft, med kunstig luftfornyelse 1 m³, og med grunnflate 0,6 m² pr. person. Bedriften eller virksomheten må ha tilstrekkelig tilfluktsrom til å romme det største antall arbeidere, funksjonærer m. v. som samtidig oppholder seg i bedriften.

Bedrifter eller virksomheter som har stort publikumsbesøk (banker, større forretninger, restauranter m. v.) må skaffe tilfluktsrom også til publikum. Det må av bedriftsluftvernlederen gjøres et overslag over hvor mange mennesker en i ugunstigste tilfelle må skaffe beskyttelse. Er det ikke mulig å underbringe alle i tilfluktsrom, må det søkes istandbrakt en sånn ordning at det overskytende antall kan søke tilflukt i naboeiendom. Forretningsgårder vil om kvelden og natten ofte i meget liten utstrekning ha bruk for sine tilfluktsrom, som helt eller delvis vil kunne stilles til disposisjon f. eks. for en restaurant i naboeiendommen som erfaringsmessig på denne tid har stort publikumsbesøk.

Merkning: Nedganger m. v. til tilfluktsrom må merkes tydelig med holdbare henvisningsplakater og piler. Oppslag og piler skal finnes i alle rom hvor publikum har adgang og hvor arbeidere og funksjonærer ved bedriften eller virksomheten arbeider. Hvis publikum helt eller delvis henvises til tilfluktsrom i naboeiendom, må det rettleides ved tydelig oppslag.

21 janr. Utstyr i tilfluktsrom: Tilfluktsrommene skal være utstyrt med nødbelysning (f. eks. elektriske hånd- og lommelamper). Stearinlys og petroleumslamper må ikke benyttes. De skal videre være utstyrt med øks, sag, hammer, hakke, spett, brekkjern, meisel og spade til utgravning i tilfelle utgangene sperres ved ras. Endelig bør det i tilfluktsrommene skaffes sitteplass iallfall i noen utstrekning ved hjelp av benker, stoler, kasser eller lignende. Klosettrom med tørrklosetter må avdeles av tilfluktsrommene. Det bør være et klosettrom for hver femogtyvende person.

Ordensregler, som blant annet pålegger dem som oppholder seg i tilfluktsrommet plikt til å rette seg etter ordensvernets (se under C, punkt 1) anvisninger, slås opp i rommene. Fortrinnsvis bør det reserveres et særskilt rom som kommandoplass for luftvernlederen. Likeså for bedriftens luftvernmannskaper (se under c); iallfall bør en del av det felles tilfluktsrom avdeles for disse. Likedan bør avdeles et mindre rom hvor mulige syke eller skadete kan bringes inn og behandles.

c. Bedriftens aktive luftvernmannskaper.

Til å tjenstgjøre som aktive luftvernmannskaper ved bedriften uttas de til de forskjellige oppgaver best skikkete. Antallet varierer etter bedriftenes størrelse, brannfarlighet, publikumsinnrykk m. v.

1. Ordensvakt.

Til ordensvakt uttas minst en person for hver femogtyvende person som i ugunstigste tilfelle er til stede i tilfluktsrommet.

Ordensvakten påser at arbeidere, funksjonærer, kunder, publikum m. v. i ro og orden begir seg til tilfluktsrommene og at ingen blir igjen oppe i bygningen. Han påser at ro og orden opprettholdes i tilfluktsrommene, avsperrer skadesteder som det kan være farlig å nærme seg, ueksploderte bomber og annet.

Til denne tjeneste bør uttas sindige og rolige folk som er i besittelse av den nødvendige autoritet.

2. Brannvernet.

Brannvernet organiseres under en brannvernleder i enheter (husbrannvakter) på tre personer (menn eller kvinner). Det utarbeides en instruks for brannslukningstjenesten.

Brannvernets oppgave er å bekjempe brannbomber og uskadeliggjøre dem før de får anstiftet brann, slokke eller holde begrenset brann som oppstår inntil hjelp når fram fra naboeiendommens brannvern eller det ordinære brannvesen.

Utstyr: Hver enhet skal være utstyrt med håndsprøyte (bottesprøyte eller assurancesprøyte), 2—3 vannbøter, brannøks, spett eller hakke, langskaftet sannspade, beskyttelseskjold, svaber, lommelykter, gassmasker og om mulig overalls og stålhjelmer. Materiellet skal stå klart i husbrannvaktens tilfluktsrom (alarmplass). Sandkasser, papirposer med sand (hver på 3—5 kg) og vannbeholdninger — bøtter, spann, fat, kar — skal stå ferdig til bruk på loftene og i de øvrige etasjer, i eller nær trappegang. Videre bør bedriften være utstyrt med mindre stiger, husbrannslanger og eventuelt kjemiske brannslukningsapparater for spesielle formål.

Antallet av slokningsmannskaper og omfanget av utstyr til brannslukning retter seg etter virksomhetens brannfarlighet og sårbarhet.

Brannvernlederen kontrollerer med korte mellomrom at slokningsmateriellet alltid er på plass og klart til øyeblikkelig bruk. Bøttene skal være fylt med vann. Det må dessuten om mulig sørges for vannreserver i større kummer, forhåndenværende kar eller lignende.

Brannvernlederen avdeler en eller flere av brannmannskapene til under flyangrep fra tid til annen å gå rundt for på denne måte å holde bygningen og spesielt loftsetasjen under observasjon for hurtig inngripen. Til faste observasjonssteder uttas plasser i bygningens nedre etasjer som gir så god beskyttelse for mannskapene som mulig; de må således ha dekning for splinter gjennom vinduene. De øvrige brannmannskaper oppholder seg i tilfluktsrommet inntil de blir tilkalt.

Situasjonen kan ligge således an at flyangrep kan ventes når som helst. Med dette forhold for øye må det uttas en fast brannvakt, som — når luftvernssjefen bestemmer det — må være til stede i bedriften utenfor arbeidstiden.

Størrelsen av denne faste vakt må avhenge av bedriftens art, størrelse og beliggenhet. Den må hele tiden holde bygningen og spesielt loftsetasjen under observasjon for hurtig inngripen, og ha kjennskap til hvorledes assistanse kan rekvireres, om dette skulle bli nødvendig.

Den faste vakt må være kasernert i bedriften, som treffer de nødvendige rådgjerd for dette.

3. Sanitetstjenesten.

Til sanitetstjenesten uttas folk (gjerne kvinner) som på forhånd har kjennskap til førstehjelp eller utdannes til det. Sanitetet holder til i tilfluktsrommet under flyangrep og tar hånd om skadete og syke inntil de kan bli transportert til førstehjelpstasjon eller sykehus.

21 janr. Utstyr: Førstehjelpskuffert type A eller B alt etter bedriftens størrelse, gassmaske og hvis mulig stålhjelm. Sanitetet må videre ha 2 eller flere sykebårer til disposisjon, hver med to sykebærere.

4. Rydningsmannskaper.

I bedrifter (virksomheter) hvor belegget i tilfluktsrommet(ene) for det vesentlige består av gamle, syke eller barn, som ikke har fysisk evne til å bruke utgravningsredskaper, om utgangen skulle bli sperret ved ras, oppsettes det en spesiell rydningstropp. Den må bestå av personer som er vant med å bruke de nødvendige redskaper ved utgravning.

Utstyr: De arbeidsredskaper som skal være til stede i tilfluktsrommet.

5. Sambandstjenesten.

Det må sørges for at en under flyalarm gjennom telefon eller ved ordonnanser kan komme i forbindelse med ledelsen av stedets sivile luftvern for tilkalling av hjelp osv. Luftvernlederen må være på det rene med hvor henvendelse skal gjøres ved begjæring om hjelp.

Det bør innlegges telefon i tilfluktsrommet (f. eks. biapparat til bedriftens kontortelefon).

To eller flere ordonnanser (helst unge gutter med sykkel) må på forhånd uttas. De skal under flyalarm ha sin plass i nærheten av luftvernlederen. For øvrig kan sambandstjenesten mellom brannmannskapene og ledelsen innen bedriften utbygges ved hustelefonanlegg.

d. Utdannelse.

Alle arbeidere og funksjonærer ved bedriften (virksomheten) gis instruksjon om hvilke luftverntiltak (derunder den interne varsling) som er gjort ved bedriften (virksomheten) og nøyaktig beskjed om hvor de forskjellige hjelpemidler er plasert, og hvordan hver enkelt har å forholde seg under flyalarm.

De uttatte luftvernmannskaper skal ha en mere vidtgående instruksjon. Herunder hører bl. a. følgende:

Nøyaktig lokalkjennskap innen alle områder av bedriften (virksomheten), og kjennskap til planen for den utvidete egenbeskyttelse.

Grunntrekkene i oppbyggingen av det stedlige sivile luftvern.

Angrepsmidlenes, særlig brannbombenes virkning og bekjempelse.

Teoretisk og praktisk undervisning i behandling og bruk av brannredskapene.

Alminnelig førstehjelp.

21 janr.

Første behandling av giftgasskadete.

Meldetjeneste mellom ledelsen og aktivmannskapene.

I mindre bedrifter (virksomheter) med forholdsvis lite samlet antall aktivmannskaper, bør alle disse få utdannelse i samtlige forannevnte disipliner.

e. Øvelser.

Praktiske øvelser for brann- og sanitetsmannskaper må holdes så ofte — minst en gang pr. måned — at mannskapene er fullt fortrolig med sine oppgaver under flyalarm.

Det må også arrangeres fellesøvelser for hele bedriften (virksomheten). Det slås flyalarm på det interne anlegg, og arbeidere og funksjonærer begir seg til tilfluktsrommene som i planen bestemt.

Disse øvelser, hvor bare bedriften (virksomheten) selv deltar, anordner luftvernlederen på egen hånd.

Ved prøvealarm hvor publikum skal delta i øvelsen eller hvor varslingsapparatene kan høres utenfor bedriften (virksomheten) må luftvernssjefens tillatelse innhentes på forhånd.

Alle avholdte øvelser innberettes til luftvernssjefen.

f. Blending.

Bedriften (virksomheten) blendes overensstemmende med de gjeldende blendingsforskrifter. Særlig henledes oppmerksomheten på at overalt hvor en utgang fra fullt opplyst rom fører rett ut i det fri, må det sørges for at lys ikke trenger ut ved åpning av døren.

Reserveblendingsmateriell av papp eller treplater må holdes i beredskap til midlertidig innsetning i stedet for vinduer som måtte bli knust f. eks. ved eksplosjoner i nærheten.

g. Loftsrydding.

Alle loft må ryddes. Loftet er det brannfarligste sted i bygningen, og må ryddes og til stadighet holdes ryddet for all unødig skrammel og opplag av brennbare saker (varer, dokumenter, kasser, arkivsaker osv.).

Loftene må være åpne og oversiktlige, slik at alle hjørner er lett tilgjengelige for slokningsmannskapene. Bordvegger og andre ikke absolutt nødvendige trevegger er farlige, fordi de kan hindre brannslukkingen, og de må derfor fjernes eller eventuelt erstattes med vegger av netting eller lignende.

V. Sluttbemerkning.

Foranstående retningslinjer gjelder i sin alminnelighet og vil stort sett passe på alle bedrifter som går inn under den utvidete egenbeskyttelse. For mange bedrifters (virksom-

21 janr. heters) vedkommende vil imidlertid spesielle forhold bevirke at særlige spørsmål av luftverntechnisk art kan oppstå, som retningslinjene ikke gir den nødvendige rettleidning for. Slike enkelttilfeller må tas opp til særskilt behandling, eventuelt i samråd med luftvernssjefen, det stedlige brannvesen eller andre tekniske etater.

21 janr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Tønsberg 17 desember 1941 til vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Tønsberg; jfr. lov av 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§§ 37—39 i husleieloven skal gjelde i Tønsberg.

22 janr. **Forordning om tillegg til motorvognloven.**

§ 1. Eier eller bruker av motorvogn plikter å etterkomme pålegg fra den bilsakkyndige om fornyelse, utbedring, vedlikehold eller lagring av motorvognen. Den bilsakkyndige skal i forbindelse med pålegget sette en oppfyllelsesfrist. Blir pålegget ikke etterkommet i rett tid, gjelder reglene i § 10, annet ledd første punktum, i lov om motorvogner av 20 februar 1926.

§ 2. Veidirektøren kan gi nærmere forskrifter om pålegg som de bilsakkyndige gir med hjemmel i § 1.

§ 3. Den som forsettlig eller uaktosmt unnlater å etterkomme et pålegg gitt med hjemmel i § 1, straffes med bøter eller med fengsel i inntil 3 måneder.

Oslo 22 januar 1942.

Arbeidsdepartementet.

Tormod Hustad.

R. J. Fuglesang.

22 janr. **Forordning om erleggelse av skipsavgift til visse børser i kalenderåret 1942.**

Sånn skipsavgift som omhandlet i lov om børser av 19 juni 1931 § 15, II, skal i kalenderåret 1942 fra og med 1 februar erlegges til de nedenfor nevnte børser beregnet etter følgende satser:

Til børsen i Bergen	6 øre
» » i Alesund	7 »
» » i Kristiansund N.	7 »

— alt pr. beregnet registertons bestuvning.

Avvikende fra den foran nevnte lovs bestemmelser skal 22 janr. skipsavgiften denne gang erlegges i inneværende kalenderår.

Oslo 22 januar 1942.

Departementet for handel, industri, håndverk og fiskeri.

S. Johannessen.

R. J. Fuglesang.

Forordning. (Innenriksdepartementet.)

22 janr.

Med dette stadfester en vedtak av Bergen bystyre i møte 16 desember 1940, fastholdt av ordføreren i Bergen ved vedtak av 15 desember 1941, om regulering til industristrøk av et areal med atkomstveier i Breiviken i Bergen og om at vedtekt til bygningslovens § 113 for Bergen om trebebyggelse oppheves for så vidt dette areal angår.

Forordning. (Innenriksdepartementet.)

23 janr.

Administrasjonsrådets bestemmelser av 27 juni 1940 om midlertidig avhjelp av husmangel som skyldes krigsforholdene gjøres gjeldende for Finnmark fylke.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

23 janr.

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Levanger 29 desember 1941 til vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Levanger, jfr. lov av 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§§ 37—39 i husleieloven skal gjelde i Levanger.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

23 janr.

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Gamvik herred, Finnmark fylke, 22 november 1941 til vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Gamvik; jfr. lov av 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§§ 37—39 i husleieloven skal gjelde i Gamvik.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

24 janr.

Herved stadfestes det vedtaket som ordføreren i Aker herred, Akerhus fylke, har gjort 19 januar 1942 om å oppheve det midlertidige tillegg til § 1 i lukningsvedtekta for barber- og friserforretninger i Aker som ble stadfestet ved forordning av 20 februar 1941.

Det nevnte tillegg oppheves fra 2 februar 1942.

- 24 janr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)
Herved stadfestes det vedtaket som ordføreren i Aker herred, Akershus fylke, har gjort 19 januar 1942 om å oppheve det midlertidige tillegg til § 1 i lukningsvedtekta for utsalgssteder i Aker som ble stadfestet ved forordning av 20 februar 1941.
Det nevnte tillegg oppheves fra 2 februar 1942.

- 27 janr. **Forordning om endring i lov om fattigvesenet av 19 mai 1900.**

I.

Følgende bestemmelser i lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 skal lyde så:

§ 20. *Styrets sammensetning.* Fattigvesenet skal styres av et fattigstyre bestående av:

- a. så mange som ordføreren i møte med formennene oppnevner, deriblant minst én kvinne. For disse oppnevnes et like stort antall varamenn;
- b. sognepresten eller — om det i kommunen er flere prester i selvstendig embete — en av disse etter biskopens valg. Ordføreren oppnevner fattigstyrets formann og varaformann.

De oppnevntes funksjonstid er 3 år.

Til medlem av fattigstyret kan oppnevnes personer som bor i kommunen. Flytter et medlem av fattigstyret ut av kommunen mister han samtidig vervet. Den som blir oppnevnt kan ikke avslå med mindre han

- a. ved oppnevningen har fylt 65 år,
- b. har rett til å kreve seg fritatt etter bestemmelser i særlover,
- c. påberoper seg svakelighet eller annen hindring som fylkesmannen godkjenner,
- d. har gjort tjeneste de 3 foregående år.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem av fattigstyret eller tilsynsutvalg, når han i løpet av de siste 12 måneder for seg selv, ektefelle eller barn under 15 år har mottatt understøttelse av sann art, at den etter fattiglovgivningens bestemmelser virker avbrytende på hjemstavnshverd. Betales den i løpet av de siste 12 måneder således mottatte understøttelse tilbake, inntreer han straks i tjeneste.

§ 21. *Møter.* Fattigstyret holder møter når formannen bestemmer det. Gyldig vedtak kan bare gjøres når minst halvdelen av medlemmene er til stede.

Formannen eller den han bestemmer legger fram for de øvrige medlemmer de saker som skal behandles. Medlemmene

plikter å uttale seg, men formannen gjør vedtaket etter eget 27 janr. omdømme. Er et medlem uenig i vedtaket plikter han å si fra og kreve sin mening bokført, gjør han ikke det, anses han som enig med formannen og medansvarlig for vedtaket. Stemmegivning finner ikke sted.

§ 25. *Fattigvesenets administrasjon.* Ordføreren oppretter i møte med formennene de stillinger som er nødvendige ved administrasjonen av fattigvesenet og tilsetter tjenestemenn.

For øvrig er enhver i fattigkommunen bosatt mann og kvinne under 65 år pliktig til uten godtgjørelse å overta de verv i fattigvesenets tjeneste som denne lov eller fattigkommunens plan omhandler.

§ 45 a. *Anke.* Er noen nektet understøttelse av fattigvesenet eller finner han at den understøttelse som ytes ikke er tilstrekkelig kan han bringe vedtaket av fattigstyrets formann inn for ordføreren. Ordførerens vedtak kan av den saken gjelder påankes til fylkesmannen, som treffer endelig avgjørelse i saken.

Anke etter denne paragraf må erklæres innen 2 uker etter at vedkommende har fått meddelelse om avgjørelsen.

Anke til ordføreren og fylkesmannen har ikke oppsettende virkning.

II.

Denne forordning trer i kraft 1 mars 1942. Oppnevning av nytt fattigstyre etter reglene i avsnitt I skal dog skje før denne dag.

Er nytt fattigstyre ikke brakt i stand i en kommune når denne forordning trer i kraft, fortsetter medlemmene av kommunens nåværende fattigstyre å gjøre tjeneste inntil det nye fattigstyre kan tre i virksomhet.

Oslo 27 januar 1942.

Sosialdepartementet.

J. A. Lippestad.

R. J. Fuglesang.

Forordning om håndhevelsen av prisbestemmelsene. 28 janr.

I samråd med ministrene for Innenriksdepartementet, Politidepartementet og Finansdepartementet bestemmes:

Kap. I. *Priskontroll og etterforskning i prissaker.*

§ 1. Kontrollen med at prisbestemmelsene overholdes og etterforskningen og straffefølgningen i prissaker skal ved politimesterembetene høre under særskilte prispolitifullmek-

28 janr. tiger. Vedkommende politipresident kan bestemme at en prispolitifullmektig skal lede arbeidet i flere politidistrikter. I de distrikter der det ikke er tilsatt særskilt rasjoneringspolitifullmektig, kan Politidepartementet bestemme at også rasjoneringssaker skal legges til prispolitifullmektigen.

Prispolitifullmektigen skal ha et tilstrekkelig antall underordnete polititjenestemenn til sin rådighet.

§ 2. De kommunale kontrollnemnder skal i sitt kontrollarbeid stå under ledelse av prispolitifullmektigen etter nærmere bestemmelser som gis av Prisdirektoratet.

§ 3. I hvert politipresidium skal tilsettes en særskilt prispolitiinspektør. I Oslo politipresidium skal det være 3 prispolitiinspektører, en for Oslo og Aker politidistrikter, en for Østfold, Hedmark, Opland og Akershus (med unntak av Aker politidistrikt) fylker og en for Buskerud, Vestfold og Telemark fylker. Det skal være felles prispolitiinspektør for Tromsø og Kirkenes politipresidier.

Prispolitiinspektørene skal også lede rasjoneringskontrollen i sine distrikter.

Prispolitiinspektørene tilsettes av Politidepartementet etter innstilling fra Prisdirektoratet og Forsyningsdepartementet. De skal være fritatt for annet politiarbeid, med mindre Politidepartementet i særlige tilfelle bestemmer noe annet, men kan dog pålegges å behandle andre saker som står i sammenheng med pris- eller rasjoneringssaker.

§ 4. Prispolitiinspektørene skal lede priskontrollen og føre tilsyn med etterforskningen og straffeforfølgningen i prissaker. De kan i dette øyemed gi pålegg til kontrollnemndene og det lokale prispoliti, jfr. § 9.

I hvert prispolitiinspektørdistrikt skal det være minst en reisende prisinspeksjon som skal stå under ledelse av prispolitiinspektøren selv eller den prispolitifullmektig han bestemmer.

Prispolitiinspektøren skal ha et tilstrekkelig antall underordnete tjenestemenn til sin rådighet.

§ 5. Prispolitiinspektøren skal for hver måned sende Prisdirektoratet oversikt over kontrollvirksomheten, etterforskningen og straffeforfølgningen i prissaker. Tilsvarende oversikter for hvert fylke sendes til fylkesmennene i inspektørens distrikt. Nærmere regler om oversiktene gis av Prisdirektoratet.

Dersom fylkesmannen finner at priskontrollen i hans fylke ikke er tilstrekkelig effektiv, eller at det er grunn til å sette i verk særskilte kontrolltiltak, skal han rette henvendelse om dette til prispolitiinspektøren.

Prisdirektoratet kan gi prispolitiet instruksjoner om pris- 28 janr. kontrollen og etterforskningen i prissaker.

§ 6. Under priskontroll og etterforskning i prissaker har prispolitiet rett til å kreve opplysninger og foreta granskning og besiktigelser i samsvar med de regler som gjelder for kontrollnemndene etter anordning om prisregulering av 12 september 1940 § 11.

Den som det er reist tiltale eller utferdiget forelegg mot eller som er pågrepet eller fengslet, plikter ikke å forklare seg. Det samme gjelder den som står i slikt forhold til ham som nevnt i straffeprosesslovens § 176.

Forklaringer som er gitt til politiet, kan oppleses for retten i en prissak, når retten finner det ubetenkelig.

Den som unnlater å gi opplysninger som er avkrevd av ham eller gir uriktige opplysninger, straffes etter forordning om straff og inndraging ved prisovertrедelser av 28 januar 1942.

Bestemmelsene om taushetsplikt i anordning om prisregulering av 12 september 1940 § 12 får tilsvarende anvendelse.

§ 7. Hvis en skatteinspektør eller en annen ligningsmyndighet under sitt arbeid får kjennskap til eller får skjellig grunn til å tro at en ervervsdrivende har overtrådt prisbestemmelsene eller at vilkårene for inndraging er til stede, skal han melde det til prispolitiet. Nærmere forskrifter herom gis av Finansdepartementet.

Kap. II. Rettergangen i prissaker.

§ 8. Prispolitifullmektigen har myndighet til selvstendig å utferdige forelegg, reise tiltale, erklære anke eller kjæremål og treffe slike andre tiltak som er nødvendige ledd i etterforskningen og straffeforfølgningen i prissaker. Han skal straks sende avskrift av forelegg som han utferdiger, til prispolitiinspektøren og Prisdirektoratet.

§ 9. Prispolitiinspektøren kan gi en prispolitifullmektig bindende pålegg om utøvingen av hans myndighet etter § 8 og kan omgjøre enhver avgjørelse som er truffet av ham. Han kan herunder oppheve et vedtatt forelegg og bestemme at saken skal bringes inn for herreds- eller byretten eller at det skal utferdiges nytt forelegg med bestemt innhold. Melding om at et vedtatt forelegg er opphevet må være forkynt for siktede innen 4 uker etter at han har vedtatt det.

Prispolitiinspektøren skal snarest sende melding til Prisdirektoratet når han omgjør en avgjørelse som er truffet av en prispolitifullmektig.

28 janr. § 10. Prisdirektoratet kan kreve at prispolititiinspektøren gir pålegg som nevnt i § 9 og kan også kreve at de avgjørelser prispolititiinspektøren har truffet etter § 9 omgjøres av nærmeste overordnede påtalemyndighet.

§ 11. I prissaker skal forelegg anses vedtatt såfremt siktede ikke ved forkynnelsen eller innen tre dager etter at han har fått kunnskap om forelegget, har gitt uttrykkelig melding om at han ikke vedtar det. Slik melding kan gis til den myndighet og på den måte som er nevnt i straffeprosesslovens § 290.

Ved oversitting av fristen gjelder reglene i straffeprosesslovens § 384.

Forelegget skal inneholde opplysning om reglene i første ledd, og siktede skal ved forkynnelsen gjøres særskilt oppmerksom på dem.

§ 12. I prissaker kan forelegg også gå ut på tap av retten til å drive ervervsvirksomhet.

§ 13. Herreds- og byrettens forretninger med prissaker styres av særskilte dommere som oppnevnes av Justisdepartementet. Den som oppnevnes skal fylle vilkårene for å bli utnevnt som herreds- og bydommer. Justisdepartementet kan bestemme at en slik dommer skal ha prissakene i flere domssokn, eller at det skal være flere prisdommere i et domssokn.

§ 14. Når herreds- eller byretten behandler prissaker, tilkalles ikke domsmenn.

Prisdirektoratet har rett til å avgj møte.

Utskrifter av dommer og kjennelser i prissaker skal straks sendes til prispolititiinspektøren og Prisdirektoratet.

§ 15. Det skal være en særskilt lagmannsrett for hele landet til å behandle anke og kjæremål over herreds- og byrettens avgjørelser i prissaker samt anke over forelegg i slike saker.

Prislagmannsretten skal bestå av en lagmann og så mange andre dommere som Justisdepartementet bestemmer. Det oppnevnes varamenn. Lagmannen skal fylle de krav som gjelder for høyesterettsdommere. Lagmannen og de andre dommere skal være embetsdommere, enten således at de utnevnes til embete i prislagmannsretten eller således at embetsdommere ved andre domstoler konstitueres til dommere i prislagmannsretten med eller uten tjenestefrihet fra sitt faste dommerembete.

Prislagmannsretten har sete i Oslo, men den kan holde rettsmøter også på andre steder i Norge. Domstolslovens § 18, tredje ledd, gjelder ikke for den.

I den enkelte sak settes prislagmannsretten med lagmannen og to andre dommere. Det tilkalles ikke domsmenn.

§ 16. Prissaker kan ikke bringes inn for lagmannsretten 28 janr. som første instans.

Samtykke etter straffeprosesslovens § 400, annet ledd, til fornyet behandling ved lagmannsrett kan ikke gis.

§ 17. I prissaker skal den frist som er nevnt i straffeprosesslovens § 382, annet ledd, være 4 uker.

Tiltaltes erklæring om anke til lagmannsrett må skje innen 7 dager etter domsavsigelsen, eller om han ikke var tilstede ved den, etter forkynnelsen av dommen.

Anke kan bare grunnes på feil i saksbehandlingen eller lovanvendelsen eller på utmålingen av straff eller inndraging. Den som er dømt til ubetinget fengselsstraff eller ubetinget tap for over tre måneder av retten til å drive ervervsvirksomhet eller ubetinget bøtestraff på minst 100 000 kroner, kan anke fritt over avgjørelsen av skyldspørsmålet når Prisdirektoratet samtykker. Påtalemyndigheten kan med samtykke av Prisdirektoratet anke fritt over avgjørelsen av skyldspørsmålet når tiltalte er idømt eller påtalemyndigheten har påstått slik straff som nevnt.

Kjæremålsfristen er 7 dager.

§ 18. For prislagsmannsretten føres saken av den prispolitifullmektig som har ført saken for herreds- eller byretten eller av en prispolitiinspektør eller annen embetsmann ved påtalemyndigheten eller av en særskilt aktor etter nærmere bestemmelse av Riksadvokaten.

Saksbehandlingen foregår etter straffeprosesslovens regler om anke til Høyesterett, når ikke annet følger av denne forordning.

I lagmannsretten kan etter bestemmelse av retten mottas forklaring av tiltalte og foretas avhøring av vitner og sakkyndige umiddelbart for den dømmende rett, og retten kan foreta gransking med eller uten befarung av åstedet.

Lagmannsretten skal, når den ikke avviser eller forkaster anken, så vidt mulig selv avsi dom i saken og ikke vise den til ny behandling ved herreds- eller byretten.

Prisdirektoratet skal varsles til rettsmøtene og har rett til å avgi møte.

§ 19. Prislagsmannsrettens avgjørelser kan ikke påkjæres.

Dens dommer i ankesaker og dens kjennelser om å forkaste anke kan påankes til Høyesterett av tiltalte, såfremt han etter avgjørelsen er dømt til ubetinget fengselsstraff eller ubetinget tap for over tre måneder av retten til å drive ervervsvirksomhet eller ubetinget bøtestraff på minst 100 000 kroner. Påtalemyndigheten kan anke dersom tiltalte er idømt eller påtalemyndigheten har påstått slik straff som nevnt.

28 janr. Lagmannsrettens avgjørelse kan dog alltid påankes til Høyesterett når Prisdirektoratet har gitt samtykke til det.

Reglene i § 17, annet og tredje punktum, og § 18, første og fjerde ledd, får tilsvarende anvendelse.

Utskrift av dommer og kjennelser i prissaker ved lagmannsrett eller Høyesterett skal straks sendes vedkommende prispoliitiinspektør og Prisdirektoratet.

§ 20. Saksbehandlingen i prissaker skal påskyndes mest mulig. I herreds- eller byretten skal avgjørelse i alminnelighet være truffet innen 7 dager og i lagmannsretten innen 3 uker etter at saken er kommet inn til retten. I Høyesterett skal prissaker behandles utenfor tur, og avgjørelse skal i alminnelighet være truffet innen 3 uker etter at saken er kommet inn til retten. Blir disse frister oversittet, skal rettsboken inneholde opplysning om grunnen.

§ 21. Bestemmelsene i straffeprosesslovens 30 kapitel får tilsvarende anvendelse i prissaker.

Prisdirektoratet kan bestemme at en sak om inndraging som er avgjort ved dom eller forelegg eller henlagt av påtalemyndigheten, skal tas opp igjen når det opplyses en ny kjensgjerning eller skaffes fram et nytt bevis som alene eller i samband med det som er fremført tidligere, antas å føre til en annen avgjørelse.

§ 22. Med de forandringer som følger av bestemmelsene i denne forordning, gjelder om saksbehandlingen i prissaker straffeprosesslovens regler for forseelser.

Kap. III. Alminnelige bestemmelser.

§ 23. Hvis noen på grunn av overtredelse av prisbestemmelser er fradømt retten til å drive ervervsvirksomhet, kan politiet ved oppslag på eller ved hans forretningssted kunnngjøre at forretningen er påbudt stengt på grunn av overtredelse av prisbestemmelsene, samt hvor lenge den påbudte stengning skal vare.

§ 24. At domfelte i en prissak søker om benådning stanser ikke fullbyrdelsen av straffen med mindre det særskilt blir bestemt av Justisdepartementet eller av den påtalemyndighet som søknaden sendes inn gjennom.

§ 25. Med prissaker menes i denne forordning saker om overtredelse av bestemmelser som er gitt i eller i medhold av trustloven eller provisorisk anordning om prisregulering av 22 september 1939 eller anordning om prisregulering av 12 september 1940 eller forordninger om prisregulering som senere blir gitt.

Som prissaker regnes også saker om inndraging etter

forordning om straff og inndraging ved prisovertrædelser av 28 janr. 23 januar 1942 § 2 nr. 3.

§ 26. Denne forordning trer i kraft 1 februar 1942. Fra samme tid oppheves forordning av 12 desember 1940 om håndhevelsen av prislovgivningen med unntak av § 3, tredje og fjerde ledd. De bestemmelser som er gitt i nevnte forordning om fylkesmennenes deltakelse i priskontrollen og i etterforskningen og straffeforfølgningen i prissaker, skal fortsatt gjelde inntil prispoliitiinspektører for vedkommende distrikter har tiltrådt sine stillinger.

Oslo 28 januar 1942.

Justisdepartementet.

Sverre Riisnæs.

R. J. Fuglesang.

Forordning om straff og inndraging ved 28 janr. prisovertrædelser.

I samråd med ministrene for Innenriksdepartementet og Finansdepartementet fastsettes:

§ 1. *Straffebestemmelser.* Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser som er gitt i eller i medhold av anordning om prisregulering av 12 september 1940, eller som medvirker til det, straffes med bøter inntil 1 million kroner eller med fengsel inntil 6 år eller med begge deler. I grovere tilfelle skal både bøter og fengsel anvendes. Det samme gjelder i gjentakelsestilfelle, med mindre det foreligger særlig formildende omstendigheter.

Er overtrædelsen begått under utøving av ervervsvirksomhet på egne eller andres vegne, kan den skyldige fradømmes retten til å drive ervervsvirksomhet i det omfang som fastsettes i dommen, for en tid av fra 1 uke inntil 5 år. Den som er fradømt rett til å drive ervervsvirksomhet, kan ikke være disponent eller direktør eller inneha annen ledende stilling hos ervervsdrivende (enkeltmann, selskap eller annen juridisk person) i næringsvirksomhet som dommen omfatter. Heller ikke kan han være medlem av styret for selskap eller annen juridisk person som nevnt.

Er overtrædelsen begått av noen som har handlet på vegne av et selskap eller en annen juridisk person, kan bøtestraff og tap av retten til å drive ervervsvirksomhet idømmes også den som det handles på vegne av. Vedkommende selskap eller juridiske person kan oppløses ved dommen.

Forsøk straffes som fullbyrdet overtrædelse.

28. janr.

§ 2. *Inndragingsbestemmelser.*

1. Dersom noen har tatt høyere pris enn lovlig etter bestemmelser som er fastsatt i medhold av anordning om prisregulering av 12 september 1940, skal inndras hos ham et beløp svarende til den oppnådde merpris. Har den ulovlige virksomhet foregått gjennom en kortere eller lengre tid, uten at det er mulig med bestemthet å fastslå virksomhetens omfang, eller kan merprisen av andre grunner ikke regnes ut nøyaktig, kan inndraging foretas med et skjønnsmessig beløp. Beløpet skal settes til det vedkommende antas å ha oppnådd i merpris ved den ulovlige virksomhet. Er handlingen foretatt på vegne av en ervervsdrivende (enkeltmann, selskap eller annen juridisk person) foretas inndragingen hos denne.

Inndraging skjer uten hensyn til om han selv har betalt ulovlig pris for innkjøpte salgsvarer, råvarer eller andre driftsmidler eller for mottatte ytelser. I inndragingsbeløpet kan dog fratrekkes den del av merprisen som måtte være inndradd hos leverandøren. At en ervervsdrivende helt eller delvis har betalt en oppnådd merpris tilbake til den som har erlagt den, fritar ikke for inndraging. Inndraging kan dog unnlates, dersom den ervervsdrivende ikke var kjent med at prisen var ulovlig og har betalt merprisen tilbake før klage er inngitt til kontrollmyndighetene eller disse av eget tiltak har tatt saken opp. Med Prisdirektoratets samtykke kan inndraging unnlates også i andre særlige tilfelle.

2. En gjenstand, — løsøre, skip eller fast eiendom — kan inndras dersom den er omsatt eller søkt omsatt eller er ervervet til ulovlig pris eller ulovlig er tilbakeholdt eller søkt tilbakeholdt fra omsetning eller unndratt eller søkt unndratt fra påbudt avståelse eller det ellers er truffet disposisjoner med hensyn til den i strid med bestemmelser som er fastsatt i medhold av anordning om prieregulering av 12 september 1940. Gjenstanden kan inndras selv om den ikke tilhører noen som er skyldig i den straffbare handling. Istedenfor at gjenstanden blir inndratt hos den skyldige, kan dens verdi helt eller delvis inndras hos ham.

3. Dersom en ervervsdrivende har hatt utilbørlig fortjeneste, kan den del av fortjenesten som overstiger det som finnes rimelig, inndras hos ham. Dette gjelder uten hensyn til om vedkommende ervervsdrivende har tatt høyere priser enn lovlig etter gjeldende prisbestemmelser. Inndraging kan skje så vel på grunnlag av enkeltstående fortjenesteberegninger som etter driftsresultatene for et regnskapsår eller et kortere tidsrom.

Utlørlig anses fortjenesten:

28 janr.

- a. dersom den er vesentlig høyere enn svarende til den fortjeneste som vedkommende ervervsdrivende vet eller burde vite at prismyndighetene har lagt til grunn ved fastsetting av prisene for vedkommende bedrift eller erverv eller
- b. dersom fortjenesten ellers er åpenbart uforholdsmessig under hensyn til bedriftens art og omfang og forholdene for øvrig.

Inndraging av utlørlig fortjeneste kan bare foretas etter begjæring fra Prisdirektoratet eller når direktoratet har samtykket i det.

Prisdirektoratet kan gi nærmere regler om inndragingen.

4. Inndraging etter punkt 1—3 skjer til fordel for statskassen. Avgjørelse om inndraging treffes ved forelegg eller dom.

§ 3. *Overgangsbestemmelser m. v.* Fra denne forordnings ikrafttreden oppheves §§ 14 og 15 i anordning om prisregulering av 12 september 1940.

Forordningen får også anvendelse på overtredelse av fremdeles gjeldende reguleringsbestemmelser som er gitt i medhold av provisorisk anordning om prisregulering m. v. av 22 september 1939.

Inndraging av utlørlig fortjeneste etter forordningens § 2, post 3, kan skje også på grunnlag av driftsresultatene for 1941.

Oslo 28 januar 1942.

Justisdepartementet.

Sverre Riisnæs.

R. J. Fuglesang.

Forordning om håndhevelsen av rasjone- 28 janr.
rings- og forsyningsbestemmelsene.

I samråd med ministrene for Innenriksdepartementet, Politidepartementet, Handelsdepartementet, Landbruksdepartementet og Forsyningsdepartementet bestemmes:

Kapitel I.

Rasjoneringskontroll og etterforskning i rasjoneringsaker.

§ 1. Kontrollen med at forbrukere, småprodusenter og detaljhandlere overholder rasjoneringsbestemmelsene, og etterforskningen og straffeforfølgningen i rasjoneringsaker skal ved politimesterembetene høre under særskilte rasjone-

28 janr. ringspolitifullmektiger. Vedkommende politipresident kan bestemme at en rasjoneringspolitifullmektig skal lede arbeidet i flere politidistrikter. Politidepartementet kan bestemme at rasjonerings sakene i visse distrikter skal høre under prispolitifullmektigen.

Rasjoneringspolitifullmektigen skal ha et tilstrekkelig antall underordnede polititjenestemenn til sin rådighet.

§ 2. Annen kontroll med at rasjoneringsbestemmelsene overholdes enn den som er nevnt i § 1, første ledd, hører under Forsyningsdepartementets kontrollører. Disse kan også pålegges å utføre kontroll som nevnt i § 1, første ledd.

Forsyningsdepartementet gir i samråd med Politidepartementet bestemmelser om avgrensning av området for politiets kontroll i forhold til den kontroll som er omhandlet i første ledd.

§ 3. De kommunale forsyningsnemnder deltar i kontrollen med overholdelsen av rasjoneringsbestemmelsene.

Når det gjelder kontroll som nevnt i § 1, første ledd, står forsyningsnemndene under ledelse av rasjoneringspolitifullmektigen, men ellers under de kontrollører som er nevnt i § 2, første ledd.

§ 4. Enhver som i sitt arbeid i offentlig tjeneste får kjennskap til eller får skjellig grunn til å tro at noen har overtrådt en rasjoneringsbestemmelse, skal melde det til rasjoneringspolitiet.

§ 5. Prispolitiinspektørene skal som rasjoneringspolitinspektører lede politiets rasjoneringskontroll og føre tilsyn med etterforskningen og straffeforfølgningen i rasjoneringsaker. De kan i dette øyemed gi pålegg til forsyningsnemndene og rasjoneringspolitiet, jfr. § 11. De skal ha et tilstrekkelig antall underordnede tjenestemenn til sin rådighet.

§ 6. Rasjoneringspolitiinspektøren skal for hver måned sende Forsyningsdepartementet oversikt over kontrollvirksomheten, etterforskningen og straffeforfølgningen i rasjoneringsaker. Tilsvarende oversikter for hvert fylke sendes til fylkesmennene i inspektørens distrikt. Nærmere regler om oversiktene gis av Forsyningsdepartementet.

Dersom fylkesmannen finner at rasjoneringskontrollen i hans fylke ikke er tilstrekkelig effektiv, eller at det er grunn til å sette i verk særskilte kontrolltiltak, skal han rette henvendelse om dette til rasjoneringspolitiinspektøren.

Forsyningsdepartementet kan gi rasjoneringspolitiet instruksjoner om dets rasjoneringskontroll og etterforskningen i rasjoneringsaker.

§ 7. Enhver plikter å gi slike opplysninger som rasjone- 28 janr.
ringspolitiet, Forsyningsdepartementets kontrollører eller for-
syningsnemndene under kontroll eller etterforskning i rasjo-
neringssaker krever for utføring av sine gjøremål. Opplysnin-
gene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen den frist
tjenestemannen fastsetter.

Enhver har dog rett til å forlange at opplysninger om
hemmeligholdte tekniske innretninger eller fremgangsmåter
bare skal gis til Forsyningsdepartementet, som kan tilkalle
sakkyndige.

Den som det er reist tiltale eller utferdiget forelegg mot,
eller som er pågrepet eller fengslet, plikter ikke å forklare
seg. Det samme gjelder den som står i slikt forhold til ham
som nevnt i straffeprosesslovens § 176.

Forklaringer som er gitt til politiet, kan oppleses for ret-
ten i en rasjonerings sak når retten finner det ubetenkelig.

Tjenestemannen kan kreve å få granske forretningsbøker,
forretningspapirer og styre- og forhandlingsprotokoller. Han
kan også kreve å få besiktige bedrifter og bedriftsinretnin-
ger, varer eller steder der varer finnes.

§ 8. Den som unnlater å gi opplysninger som kreves
eller gir uriktige opplysninger, eller hindrer noen i å foreta
gransking eller ettersyn etter bestemmelsene i § 7, straffes
etter forordning om straff for svarthandel og snikhandel av
28 januar 1942.

§ 9. Enhver som i stillings medfør får opplysninger i
medhold av bestemmelsene i denne forordning, skal — i den
utstrekning undersøkelsens øyemed og mulige forføyninger til
påtale av straffbare handlinger tillater det — bevare taushet
om det som er opplyst.

Kapitel II.

Rettergangsmåten i rasjoneringsaker.

§ 10. Rasjoneringspolitifullmektigen har myndighet til
selvstendig å utferdige forelegg, reise tiltale, erklære anke
og kjøremål og treffe slike andre tiltak som er nødvendige
ledd i etterforskningen og straffeforfølgningen i rasjonerings-
aker. Han skal straks sende avskrift av forelegg som han
utferdiger, til rasjoneringspolitiinspektøren og Forsynings-
departementet.

§ 11. Rasjoneringspolitiinspektøren kan gi en rasjone-
ringspolitifullmektig bindende pålegg om utøving av hans
myndighet etter § 10 og kan omgjøre enhver avgjørelse som
er truffet av ham. Han kan herunder oppheve et vedtatt fore-

28 janr. legg og bestemme at saken skal bringes inn for herreds- eller byretten eller at det skal utferdiges nytt forelegg med bestemt innhold. Melding om at et vedtatt forelegg er opphevet må være forkynt for siktede innen 4 uker etter at han har vedtatt det.

Rasjoneringspolitiinspektøren skal snarest mulig sende melding til Forsyningsdepartementet når han omgjør en avgjørelse som er truffet av en rasjoneringspolitifullmektig.

§ 12. Forsyningsdepartementet kan kreve at rasjoneringspolitiinspektøren gir pålegg som nevnt i § 11 og kan også kreve at en avgjørelse som rasjoneringspolitiinspektøren har truffet etter § 11, omgjøres av nærmeste overordnede påtalemyndighet.

§ 13. I rasjoningssaker skal forelegg anses vedtatt såfremt siktede ikke ved forkynnelsen eller innen 3 dager etter at han har fått kunnskap om forelegget, har gitt uttrykkelig melding om at han ikke vedtar det. Slik melding kan gis til den myndighet og på den måte som er nevnt i straffeprosesslovens § 290.

Ved oversitting av fristen gjelder reglene i straffeprosesslovens § 384.

Forelegget skal inneholde opplysning om reglene i første ledd og ved forkynnelsen skal siktede gjøres særskilt oppmerksom på dem.

§ 14. Forelegg i rasjoningssaker kan også gå ut på tap av retten til å drive ervervsvirksomhet.

§ 15. Herreds- og byrettens forretninger med rasjoningssaker skal styres av de samme dommere som styrer pris-sakene.

§ 16. Når herreds- eller byretten behandler rasjonerings-saker, tilkalles ikke domsmenn.

Forsyningsdepartementet har rett til å avgi møte.

Utskrift av dommer og kjennelser i rasjoningssaker skal straks sendes rasjoneringspolitiinspektøren og Forsyningsdepartementet.

§ 17. Anke og kjæremål over herreds- og byrettens avgjørelser i rasjoningssaker samt anke over forelegg i slike saker behandles av prislagmannsretten som lagmannsrett for rasjoningssaker.

§§ 15—24 i forordning om håndhevelsen av prisbestem-melsene av 28 januar 1942 får tilsvarende anvendelse på rasjoningssaker, idet Forsyningsdepartementet, rasjoneringspolitiinspektørene og rasjoneringspolitifullmektigene trer i stedet for Prisdirektoratet, prispolitiinspektørene og prispolitifullmektigene.

Kapitel III.

28 janr.

Alminnelige bestemmelser.

§ 18. Med rasjoneringsbestemmelser menes i denne forordning de bestemmelser hvis overtredelse straffes etter forordning om straff for svarthandel og snikhandel av 28 januar 1942.

Med rasjoneringsaker menes saker om straff eller inn-
draging etter den i første ledd nevnte forordning.

§ 19. Denne forordning trer i kraft 1 februar 1942.

Oslo 28 januar 1942.

Justisdepartementet.

Sverre Riisnæs.

R. J. Fuglesang.

**Forordning om straff for svarthandel og 28 janr.
snikhandel.**

I samråd med ministrene for Innenriksdepartementet, Politidepartementet, Handelsdepartementet, Landbruksdepartementet og Forsyningsdepartementet fastsettes:

§ 1. Den som gjør seg skyldig i svarthandel eller snikhandel eller medvirker til det, straffes for slik usosial og folkefiendtlig forbrytelse med fengsel inntil 6 år og bøter inntil kr. 1 000 000. Foreligger det formildende omstendigheter, kan anvendelse av fengselsstraff unnlates når påtalemyndigheten finner straff av bøter tilstrekkelig. Som formildende omstendigheter anses det særlig at den skyldige ikke har forbrutt seg under utøving av ervervsvirksomhet.

Er handlingen begått av uaktsomhet, er straffen fengsel inntil 1 år eller bøter inntil kr. 100 000 eller begge deler.

Er overtredelsen begått under utøving av ervervsvirksomhet på egne eller andres vegne, kan den skyldige fradømmes retten til å drive ervervsvirksomhet i det omfang som fastsettes i dommen for en tid av fra en uke inntil 5 år. Den som er fradømt rett til å drive ervervsvirksomhet, kan ikke være disponent eller direktør eller inneha annen ledende stilling hos en ervervsdrivende (enkeltmann, selskap eller annen juridisk person) i næringsvirksomhet som dommen omfatter. Heller ikke kan han være medlem av styret eller representantskapet for selskap eller annen juridisk person som nevnt.

Er overtredelsen begått av noen som har handlet på vegne av et selskap eller annen juridisk person, kan bøtestraff og tap av retten til å drive ervervsvirksomhet idømmes også den som det er handlet på vegne av. Vedkommende selskap eller juridiske person kan oppløses ved dommen.

Forsøk straffes som fullbyrdet forbrytelse.

28 janr. § 2. Med svarthandel menes i denne forordning omsetning av varer eller andre ting uten foreskrevet offentlig be- myndigelse eller tillatelse eller med overskridelse av en sånn når handlingen etter forholdene må antas å ta sikte på å ut- nytte rådende vareknapphet.

Som medvirker til svarthandel anses også den som mot vederlag erverver varer m. v. gjennom slik handel.

Snikhandel i forordningens forstand driver den som over- drar, erverver eller fordeler varer eller andre ting i strid med gjeldende rasjonerings- og forsyningsbestemmelser. Med rasjo- nerings- og forsyningsbestemmelser menes enhver bestem- melse som er gitt i eller i medhold av

a. kongelig resolusjon, bestemmelse av Administrasjonsrådet eller av Forsyningsdepartementet, Handelsdepartemen- tet eller Landbruksdepartementet når overtredelse av be- stemmelsen hittil har vært straffbar etter lov om foran- staltninger til å sikre og ordne landets forsyninger med livsfornødenheter og andre varer av 14 mai 1917 § 8 eller når det er særskilt bestemt at overtredelsen er straffbar etter nærværende forordning.

b. forordning utferdiget av Forsyningsdepartementet.

§ 3. På samme måte som fastsatt i § 1 straffes:

a. Den som sitter inne med varer eller andre ting som er ervervet gjennom svarthandel eller snikhandel etter ikrafttreddelsen av denne forordning. Straffskylden bort- faller dersom besitteren snarest mulig etter at han er blitt kjent med forholdet og straffbarheten av dette, selv melder fra til vedkommende myndighet og samtykker i at tingene i tilfelle blir inndratt etter foranstaltning av politiet.

b. Den som overtrer bestemmelser gitt av vedkommende departement eller etter fullmakt fra eller med godkjen- ning av dette angående fremstilling, anvendelse eller lag- ring av livsfornødenheter eller andre varer av betydning for landets forsyninger. Det departement som saken hører under, fastsetter hvilke bestemmelser som omfattes av foranstående.

c. Den som overtrer bestemmelser gitt av vedkommende departement eller etter fullmakt fra eller med godkjenning av dette angående nedtegning, oppgaver eller meldinger om ervervsmessige forhold av betydning for landets forsyninger. Det departement som saken hører under, fast- setter hvilke bestemmelser som omfattes av foranstående.

§ 4. Har noen overtrådt bestemmelsene i §§ 1—3, kan de ting som overtredelsen gjelder, inndras ved dom uansett

hos hvem de finnes eller av hvem de eies. Kan tingene ikke 28 janr.
iondrass, kan verdien helt eller delvis inndras hos den skyl-
dige. Er overtredelsen begått på vegne av et selskap eller
annen juridisk person, kan inndraging foretas hos denne.

Har den ulovlige virksomhet foregått gjennom en kor-
tere eller lengre tid, uten at det er mulig med bestemthet å
fastslå virksomhetens omfang, kan inndraging foretas med
et skjønnsmessig beløp.

Er noen ved rettskraftig dom ilagt straff for overtredelse
av denne forordnings § 1, jfr. §§ 2 og 3 a, kan politiet be-
stemme at den skyldiges rasjoneringskort for nytelsesmidler
og hans kjøpekort hos A/S Vinmonopolet skal inndras og at
han for en viss tid eller for bestandig skal være utelukket
fra å få slike kort utstedt.

Inndraging etter foranstående bestemmelser er ikke
straff.

§ 5. Fra den tid denne forordning trer i kraft, oppheves
de hittil gjeldende bestemmelser om straff og inndraging ved
overtredelse av rasjonerings- og forsyningsbestemmelser m. v.
i den utstrekning de avløses av bestemmelsene i denne for-
ordnings §§ 1—4.

Oslo 28 januar 1942.

Justisdepartementet.

Sverre Riisnæs.

R. J. Fuglesang.

Forordning om flytting av skip ved skips- 28 janr.
byggerier og verksteder.

§ 1. For å forebygge skade på skip ved luftoverfall kan
Politidepartementet eller den dette bemyndiger gi skibsbyggeri
eller verksted pålegg om innen en fastsatt frist å flytte skip,
som er i skipsbyggeriets (verkstedets) besittelse og som er
eller har vært under bygging eller reparasjon eller er brakt
inn til reparasjon, til annet opplagssted.

§ 2. Skipsbyggeri (verksted) som får pålegg etter § 1,
taper ikke tilbakeholdsrett i skipet om besittelsen går tapt
ved flyttingen.

§ 3. Flyttingsutgifter som skyldes pålegg etter § 1 refun-
deres skipsbyggeriet (verkstedet) av skipets eier eller bestiller
dersom ikke annet er avtalt. Det samme gjelder utgifter til leie
av nytt opplagssted.

Skipsbyggeriet (verkstedet) har tilbakeholdsrett også for
utgifter som nevnt i foregående ledd.

§ 4. Skip som ikke er flyttet innen den fastsatte frist,
kan flyttes av det offentlige for skipsbyggeriets (verkstedets)

28 janr. regning. I dette tilfelle kan flyttingsutgiftene ikke kreves refundert av eier eller bestiller.

§ 5. Unnlatelse av å etterkomme pålegg etter § 1 straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller med begge deler dersom ikke forholdet rammes av et strengere straffebud. Det samme gjelder medvirkning til slik unnlatelse.

Oslo 28 januar 1942.

Politidepartementet.

Jonas Lie.

R. J. Fuglesang.

28 janr. **Forordning om omsetning av saltet og sukkersaltet rogn unntatt silderogn.**

§ 1. Forhandlinger om og avslutning av salg til utlandet av saltet og sukkersaltet rogn tilvirket etter 1 januar 1942, unntatt silderogn, kan bare finne sted med Handelsdepartementets samtykke og bare ved et utvalg som oppnevnes av Handelsdepartementet.

§ 2. Dispensasjon fra bestemmelsen i § 1 meddeles av Handelsdepartementet.

§ 3. Omsetning av rogn som nevnt i § 1 kan bare skje med samtykke av Handelsdepartementet eller den dette bemyndiger til å gi slikt samtykke.

§ 4. Det er forbudt å eksportpakke rogn som nevnt i § 1 uten Fiskeridirektørens tillatelse. Fiskeridirektøren fastsetter vilkårene for å få slik tillatelse.

§ 5. Etter bestemmelse av Handelsdepartementet eller den dette bemyndiger plikter alle tilvirkere, forhandlere og andre lagerholdere av rogn som nevnt i § 1 å avstå sine beholdninger av slik rogn. Rognen skal avstås i fiskepakket stand med mindre vedkommende innehaver etter bestemmelsene i § 4 har hatt tillatelse til å eksportpakke den, eller etter bestemmelsene i § 3 har hatt tillatelse til å kjøpe eksportpakket rogn.

§ 6. Enhver som driver tilvirking eller omsetning av rogn som nevnt i § 1 må gi oppgaver over tilvirking, beholdninger og omsetning etter bestemmelser som fastsettes av Fiskeridirektøren.

§ 7. Handelsdepartementet vil gi nærmere forskrifter om gjennomføring av bestemmelsene i nærværende forordning.

§ 8. Overtredelse av bestemmelsene i denne forordning eller bestemmelser utferdiget i medhold av forordningen eller forsøk på overtredelse straffes med bøter. Er overtredelsen begått av noen som har handlet på vegne av et selskap eller

en annen juridisk person, kan bøtestraff idømmes også den 28 janr. som det er handlet på vegne av.

Videre kan det rognparti overtredelsen gjelder, inndras ved dom også om det ikke tilhører noen skyldig. Kan partiet ikke inndras, kan verdien av det helt eller delvis inndras hos den skyldige eller den han har handlet på vegne av.

Oslo 28 januar 1942.

Departementet for handel, industri, håndverk og fiskeri.

S. Johannessen.

R. J. Fuglesang.

Ministerråds beslutning av 20 januar 1942

Høyesteretts uttalelse av 30 januar 1942

Kunngjøring til det norske folk fra ministerpresident Quisling

MINISTERRAADETS BESLUTNING

av 20 januar 1942.

Da den tidligere Stortinget i Norge, som har regjering, som har ansvar for den utklekkede krigen, som er påført landet med alle dens følger, fortsetter har forlatt landet og ikke mer over noen innflytelse på rikets anseelse.

Da Stortinget heller ikke lenger er et representativt og samtlige politiske partier, — hvorav Stortinget var utvalgt — ikke støttes av folket, med unntak av Nasjonal Samling.

Da den parlamentariske organisasjonen er utelukkende av utvirket karakter.

Da alle de politiske og andre organisasjoner som har vært i virksomhet i Norge — den parlamentariske og andre — har vært i virksomhet i Norge — den parlamentariske og andre — har vært i virksomhet i Norge.

Da den eneste vei til en løsning av Norges problemer og selvstendighet går gjennom samarbeid med Tyskland.

Da ministrene, som under denne krigen har vært i Norge, har tatt på seg den oppgave som er deres som norske statsborgere, og har utøvet sin plikt som statsborgere, og ikke utøver et eget regjeringskollektivt, med en regjerings-sjef som leder.

Da hensynet til landets selvstendighet og velferd med tvingende nødvendighet krever en norsk nasjonal riksstyre, som kan vareta landets interesser.

har ministrene samtlige vedtatt å legge ned sine embeder, og undertegnede ministre retter seg til

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.